

Forslag til Finanslov for 2018 – 2. Behandling.

(Naalakkersuisoq for Finanser og Skatter)

Vi skal nu fra Siumut i forbindelse med andenbehandlingen af Finansloven for 2018, koncentrere os om de bemærkninger vi havde i forbindelse med førstebehandlingen, idet vi har undersøgt, om der er gjort noget ved de emner, som vi dengang tog op til drøftelse.

Honorarvederlaget til de plejeforældre der passer børn, som er anbragt udenfor hjemmet, er som følge af en betænkning fra udvalget i foråret vedtaget til at skulle blive reguleret, således, at vederlaget som foreslået i betænkningen herom anbefales, at skulle forhøjes med 8.000 kr., hvilket er godkendt og vedtaget af Inatsisartut: - der er endnu ikke taget initiativ til, at få sat dette økonomiske udestående på plads hvorfor, at vi vil anbefale, at dette i forbindelse med trediebehandlingen skal indgå som et ændringsforslag, således, at det beløb som man i foråret foreslog som passende kan blive gældende for, at opnå en mærkbar forhøjelse af plejevederlaget. Den nye Nationaldragtskole i Tasiilaq, som ligeledes blev vedtaget af Inatsisartut, har endnu ikke fået afsat midler, hvorfor der må arbejdes herpå og vi ønsker derfor, at dette skal ske i forbindelse med trediebehandlingen, idet, at dette skal tages fra hovedkonto 27.01.07 omkring den ellers foreslåede forhøjelse af budgetoverslagene til ICC således, at man fjerner forhøjelsen på 4 mio. kr., hvilket til dels skal ske for, at indfri de af Inatsisartut allerede vedtagne forslag, der forpligter til, at vi færdiggør disse beslutninger og og bruger pengene som vedtaget.

Hovedkonto 51.01.07 som er afsat til konsulenttjenester for fiskere og fangere til 1,2 mio. kr., skal forhøjes til 2 mio. kr. således, at vi - når budgetoverslagsårene medtages - forhøjer beløbet med 800.000 kr. til i alt 3,2 mio. kr. pr. år.

For at komme udover de evindelige og konstante klager over de indgåede servicekontrakter omkring trafiksituationen, hvilke initiativer har man da gjort for, at få iværksat et samarbejde med udbyderne omkring at få ordnet situationen? Så er der hovedkonto 20.11.70 som omhandler forsikringer i forbindelse med nye initiativer. Der er i forbindelse med servicekontrakterne omkring trafiksituationen afsat yderligere 8 mio. kr. - hvad er det helt eksakt man vil bruge pengene til?

Envidere har vi i forbindelse med førstebehandlingen af Finansloven opfordret til, at man bør tage klar stillingtagen til en eventuel nybygning til Inatsisartut. Huset som vi i dag bruger er ikke mindst for såvidt det angår de ansatte i Inatsisartut sundhedsskadeligt og nu bør det være slut med at forsøge at gemme dette problem væk. Man har således allerede tidligere igennem Illuut A/S haft mulighed for, at iværksætte et nybyggeri og på baggrund af de mange omkostninger, der allerede er foretaget til vedligeholdelse af den gamle bygning, så kan der ikke være tvivl om, at man må kunne spare mange penge ved, at bygge en ny parlamentsbygning.

Hvilke tiltag pågår der med hensyn til at koordinere det sundhedsfaglige arbejde ude på kysten? Der er til stadighed klager over sundhedsvæsenet, ikke mindst klages der over Landshospitalet Sana, hvorfor vi må spørge hvilke tiltag der er påtænkt, at iværksættes således, at man kan styrke landshospitalet i dets arbejde? Ligeledes skal vi fra Siumut kræve, at patienter under behandlingsophold i Danmark skal have forbedret deres kost, og såfremt det er muligt, må vi opfordre til eventuelt at få undersøgt forholdene grundigt således, at man kan sikre patienterne, at de kan benytte sig af deres egen madkultur og egne spisevaner, hvilket vi ser som særdeles vigtigt, hvorfor vi opfordrer til at dette problem løses.

Vi har opfordret til, at man undersøger Bygge- og Anlægsfonden og, at man herefter åbner op for, at de midler som Fonden har, kommer ud og arbejde spredt ude i landet således, at Fondens formål indfries og byggerierne kan komme i gang i samarbejde med kommunerne.

Antallet af arbejdsduelige mennesker er faldende, og vi må tage højde herfor ved at tilkalde mere arbejdskraft udefra, for eksempel til fiskeindustrien, og det er et stort problem, fordi der ikke er medarbejdere til at indfri forventningerne omkring den påtænkte færdigvareproduktion, der ellers skulle have forøget indtægterne i fiskeriet. Man kunne måske også forestille sig, at åbne op for, at folk der allerede har et arbejde, og har lyst til at arbejde ekstra herudover, kunne få en form for skattelettelse, hvorved det ville kunne bane vejen for, at de friske mennesker der kan og har lyst til, at arbejde ved siden af får en reel mulighed herfor.

De uddannelsessøgende og ikke mindst også de mindreårige, lukker vi ude fra arbejdspladserne, så de mister deres mulighed for at tjene lidt penge, og samtidig hermed har vi med den nye alkohollov forhindret, at uddannelsessøgende, der er under 18 år ikke længere må arbejde med udskænkning,

hvilket virker underligt, idet vi hele tiden opfordrer de unge til, at tage uddannelser samtidig med, at vi hele tiden sætter stopklodser op for dem.

I vores daglige liv bruger vi meget undersøgelser fra andre lande som en slags rettesnor, herunder også som eksempel i forbindelse med alkohol og man kan forenklet sige, at vi nærmest bare kopierer andre landes livsstil, som den umiddelbart ser ud og endda forsøger at lovgive herefter, hvilket er lidt af en farce, idet vi ikke altid helt ligner de fremmede lande, vi så gerne vil efterligne, og man kan på denne baggrund mene, at tiden er inde til, at vi må diskutere det her mere i samfundet.

Tele Greenland A/S har i de senere år igangsat en udvikling af telekommunikationen som er ganske udmærket. Nu er man så i gang med at udvikle Vort Lands nordlige egne således, at man i lighed med resten af kysten får forbedret de teknologiske muligheder. Nu er det så, at de trafikale forhold står for tur til, at udvikles og da man allerede er i gang hermed, er vi ganske trygge ved det. Vort Land skal udvikles som et land, men selvfølgelig under hensyntagen til prioriteringsspørgsmål, og i forbindelse med Teles igangsatte udvikling, kan man måske spørge, hvornår det så er Østgrønlands tur? Helt konkret vil vi under alle omstændigheder opfordre Naalakkersuisut til, at Østgrønland skal udvikles på det telekommunikative område, og vi kan derfor spørge om vi kan forvente klare planer herom?

Vi er godt klar over, at Tele Greenland A/S rent finansielt er velfunderet, og kører godt, og der er overskud i driften, hvorfor, at overskuddet bør tilfalde Vort Land og det behov der er for at vi rent telekommunikationsmæssigt føler os som et land, for det kan jo ikke være rigtigt, at alle i princippet betaler for denne udvikling, men kun få har glæde heraf. Derfor vil vi gerne have oplyst, hvilke planer Naalakkersuisut har for udviklingen af Østgrønlands telekommunikation, og hvornår vi kan forvente, at de næste arbejdsopgaver skal iværksættes?

Vort Lands økonomiske indtjening er meget afhængig af fiskeriet, ikke mindst også fordi vi lever spredt udover det ganske land, og det er derfor utrolig vigtigt, at vi for at sikre indtægterne fra fiskeriet, har smidige arbejdsmetoder og vi står nu overfor, at skulle foretage en førstebehandling af fiskeriloven og i denne forbindelse, er det af stor betydning, at vi omkring det kystnære fiskeri får taget stilling til selskaberne og deres licenser, som de i dag ejer - sagt med andre ord, så skal

fiskerne fiske, og produktionsenhederne skal forarbejde fiskene og ikke som det er i dag overtage hele gildet og blot eje alt.

Det udenskærs fiskeri efter hellefisk med trawl, er under stærk diskussion ikke mindst nu hvor hellefiskeriet i Diskobugten er så ramt som det er. Trawlfiskeriet i udenskærsområderne har grundlag i loven, og vi har fra Inatsisartut givet en slags fuldmagt hertil, og en eventuel ændring heraf er da også vores ansvarsområde her i Inatsisartut. Såfremt dette ikke skal gå udover det indenskærs fiskeri, hvad har Naalakkersuisut da af planer for, at imødegå en ændring af det trawlbaserede hellefiskefiskeri i udenskærsområdet?

Vi skal også spørge hvilke muligheder der er for, at spare på administrationsomkostningerne og hvilke tiltag, der er iværksat for, at imødekomme et ønske om, at få disse omkostninger nedbragt, herunder, hvad man vil gøre ved den dobbeltsprogede administration, idet vi i dag bruger masser af ressourcer på, at oversætte kæmpe mængder af materialer og dokumenter?

Under førstebehandlingen af Finansloven for 2018, kunne vi forstå, at bloktilskuddene til kommunerne stadig var under forhandling – hvor langt er man nået med disse forhandlinger? Det er utrolig vigtigt, at kommunerne får vished for størrelsen af det kommunale bloktilskud - også og ikke mindst - fordi vi har brug for, at vide hvor store ændringer vi kan regne med, at det vil få for Finansloven?

Herudover er det også uklart omkring Qaasuitsup Kommuneas kommunedeling, hvor det ses, at fordelingen af de kommunale tilskud imellem de to nye kommuner er et beløb på 52 mio. kr. der skal fordeles, og hvor det fremgår af kommentarerne, at de 19 mio. kr. skal tilfalde Avannaata Kommunua og de 33 mio. kr. skal tilfalde Qeqertalik Kommune. Nu er man jo klar over, at Avannaata Kommunua har mange flere bosteder under sig i forhold til Qeqertalik Kommune, idet mere en halvdelen af bostederne er bygder i Avannaata Kommunua; hvorfor har man brugt denne fordelingsnøgle? I begrundelserne hertil kan vi se, at det er nævnt som argumentation herfor, at der er flere erhvervsmæssige muligheder også i turismeøjemed, men som enhver kan se, så er der som sagt flere bosteder i form af bygder – mere end halvdelen – så man må sige, at den økonomiske nøglefordeling kun kan undre en og, at vi må få undersøgt dette grundigt og være opmærksomme på, at der må inddrages forhandlinger herom.

Til slut skal vi fra Siumut bemærke, at vi er tilfredse med, at der igennem de forhandlinger, som vi har deltaget i, er taget store hensyn til de bemærkninger vi har haft og, at Finansloven derfor kommer til at tage højde herfor; som eksempel herpå kan vi blot nævne havneanlægget i Uummannaq, som har været planlagt i mange år, landingsbanerne i Qaqortoq, Nuuk og Ilulissat, de mindre gruslandingsbaner ude på kysten og i Østgrønland, og anlæg og forundersøgelser heraf m.m.

Vi håber på og regner med, at Finansloven så vidt det er muligt får en god balance og, at den afsluttes på bedste mulige vis. Vi vil under alle omstændigheder fra Siumut gøre alt hvad der står i vores magt for, at samarbejde herom.

Med disse bemærkninger indstiller vi derfor, at nærværende forslag videresendes til Udvalget for Finanser og Skatter.

Jens Immanuelson, Siumut